

УДК 502. 753

Скакальська О. І. (Україна, Кременець)

РІДКІСНІ ВИДИ РОДУ *DROSERA* L. НА ТЕРИТОРІЇ ЗАБОЛОЧЕНОГО МАСИВУ
«СИРА ПОГОНЯ».

Дослідження популяцій рослин останнім часом стало пріоритетним напрямком таких галузей ботаніки, як екологічна морфологія та фітоценологія. Актуальним є вивчення змін структури й функцій природних популяцій, які відбуваються під впливом антропогенних факторів, що надзвичайно важливо для з'ясування адаптації рослин до умов середовища, а також завдань, спрямованих на раціональне використання рослинних ресурсів, моніторинг та охорону генофонду видів [5]. Інтенсивне зростання антропогенного впливу на фітобіоту водно-болотних угідь зумовлює необхідність детального вивчення особливостей соціологічного стану рослинності, особливо це стосується тих видів, які в наслідок різних причин знаходяться на межі вимирання. До таких видів і належать гетеротрофні гелофіти роду *Drosera* L.

Дослідження проводились в літній період 2014 року маршрутно - пошуковим методом із фотографуванням та складанням геоботанічних описів [4], за загальноприйнятими методиками [2], [8], [3], отримані результати опрацьовувалися статистично на ПК з використанням програм Microsoft Office Word та Microsoft Office Excel, 2003, 2007, номенклатура видів подана згідно *Vascular plants of Ukraine* [7].

Проведено обстеження території Рівненського природного заповідника по масиву «Сира Погоня», 34 кв. Більського лісництва, Рокитнівського району, Рівненської області. Масив належить до Нижньогоринського фізико-географічного району. Ця територія є найбільш заболоченою частиною Українського Полісся. Єдиний болотний масив з горбисто-мочажинним природним комплексом, характерним для північних боліт [1, 9]. Виявлено за 200 – 300 м до закінчення території заповідника місцезростання *Drosera rotundifolia* L., *Drosera intermedia* Hayne. Популяція займає малу площу 2-3 м², малочисельна близько 40-50 особин, росте групами 4 – 20 на м². Види входять до складу формації *Juncusetum effusus*, який утворює асоціацію *Juncus effusus* + *Nardus stricta*. Проективне покриття рослинного покриву 30%, моховий - 10%. Домінантам у асоціації виступає *Nardus stricta* L. – (20%). До складу трав'яного покриву входять: *Potentilla erectae* (L.) Rausch., *Agrostis stolonifera* L., *Juncus bufonius* L., проективне покриття 1 менше 1%.

Проведені дослідження показали, що територія має наукову, природоохоронну, естетичну цінності. Висока заболоченість, віддаленість території, низька родючість ґрунтів частково обмежили антропогенний вплив на територію. Однак з метою збереження цих цінних популяцій необхідно забезпечити охорону їхніх природних локалітетів із дотриманням діючого режиму заповідності.

Список літературних джерел

1. Андриєнко Т. Л. Комахоїдні рослини України. – К.:Альтерпрес, 2010. – 80с.
2. Байдеман И. М. Методика изучения фенологии растений и растительных сообществ. – Новосибирск: Наука, 1974. – 155 с.
3. Голубев В. Н. К методике эколого-биологических исследований редких и исчезающих растений в естественных условиях. – Бюллетень Никитского бот. сада. – 1982г., В.47 – с. 11-16.
4. Григора І. М., Якубенко Б. Є. Польовий практикум з ботаніки: Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2005 – с. 256.
5. Злобин Ю. А. Принципы и методы изучения ценологических популяций растений. Ю. А. Злобин – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1989. – 146 с.
6. Конішук В. В. Аутфітосоціологічний аналіз судинних рослин флори Західного Полісся. Матеріали Міжнародної наукової конференції м. Київ, 2010, ст. 96 – 102.
7. Mosyakin S. L. Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. / S. L. Mosyakin, M. M. Fedoronchouk // Kiev: M. G. Kholodny Institute of Botany, 1999. – 345 p.
8. Работнов Т. А. Методы изучения семенного размножения травянистых растений в сообществе //Полева геоботаніка. – М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1960. – 449с.
9. Фіторізноманіття Українського Полісся та його охорона / Під заг. ред. Т. Л. Андриєнко. – Київ: Фітосоціоцентр, 2006. – 316 с.